

MRF 2023.30

Østre Landsrets dom af 15. marts 2023, 10. afd., sagerne S-2747-21 og S-1570-22 (Susanne Lehrer, Michael Kistrup og Mikkel Isager-Sally (kst.))

Anklagemyndigheden mod T1 og T2 (adv. Malene Blom Sillesen, besk. for begge)

Ikke hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 30 til at håndhæve vilkår om CE-mærket bundfældningstank i tilladelse til pilerenseanlæg efter miljøbeskyttelseslovens § 19, da der ikke forelå oplysninger om, at anlægget kunne skade en recipient.

I 2012 og 2013 meddelte Næstved Kommune tilladelser efter miljøbeskyttelseslovens § 19 til, at et privat spildevandslaug kunne etablere et pilerenseanlæg for 15 tilsluttede ejendomme, herunder T1's og T2's ejendomme. Som vilkår for tilladelserne bestemte kommunen, at spildevandet inden afledning til pilerenseanlægget skulle renses i CE-mærkede bundfældningstanke, som opfyldte funktionskravene i den dagældende spildevandsbekendtgørelses (2007/1448) § 24 a (nu § 30). Efterfølgende konstaterede kommunen, at der ikke var etableret CE-mærkede bundfældningstanke på T1's og T2's ejendomme i overensstemmelse med vilkårene, hvorfor kommunen i november 2018 meddelte påbud til T1 og T2 om etablering af sådanne bundfældningstanke. Påbuddene blev meddelt med henvisning til miljøbeskyttelseslovens § 30, stk. 1, hvorefter tilsynsmyndigheden kan påbyde, at der foretages den nødvendige forbedring eller fornyelse af et spildevandsanlæg, såfremt anlægget ikke fungerer miljømæssigt forsvarligt, herunder ikke opfylder de krav, der er fastsat efter lovens § 28 og § 29. Da påbuddene ikke blev efterkommet, blev der rejst straffesag mod T1 og T2, som erkendte ikke at have efterkommet påbuddene, men bestred, at påbuddene var lovlige. Under straffesagen blev påbuddene påklaget til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, der afviste klagen (j.nr. 23/02037) med henvisning til endelighedsbestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 30, stk. 4. Byretten fandt, at

kommunens påbud var lovligt meddelt, og at kommunen havde haft hjemmel til i tilladelserne fra 2012 og 2013 at stille vilkår om etablering af CE-mærkede bundfældningstanke, hvor T1 og T2 blev idømt bøder og tvangsbøder. T1 og T2 ankede til landsretten, der bemærkede, at tilladelserne til pilerenseanlægget var meddelt med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 19, som er placeret i lovens kapitel 3 om beskyttelse af jord og grundvand. Kommunens påbud var meddelt i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 30, stk. 1, som er placeret i lovens kapitel 4 om beskyttelse af overfladevand. Det fremgår af forarbejderne til miljøbeskyttelseslovens § 30, at bestemmelsens stk. 1, 1. pkt., svarer til den tidligere miljøbeskyttelseslovs § 25, dvs. at indgrebskriterierne er de samme som hidtil. I bemærkningerne til den tidligere § 25 er bl.a. anført, at indgrebsmulighederne efter § 25 (nu § 30) antages at kunne finde anvendelse i situationer, hvor anlæg efter § 11 (nu § 19) ikke truer grundvands- eller vandforsyningsinteresser, men medfører skadevirkninger på en recipient. På den baggrund, og da der ikke forelå oplysninger om, at pilerenseanlægget kunne medføre skadevirkninger på en recipient, fandt landsretten, at kommunen ikke havde haft hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 30, stk. 1, til de meddelte påbud. Herefter, og da anklagemyndigheden ikke havde redegjort for andet retsgrundlag for de udstedte påbud, blev T1 og T2 frifundet.

Kommentar: Landsrettens resultat må tiltrædes, men begrundelsen giver anledning til to principelle bemærkninger. Faktum i sagen var, at kommunen forsøgte at håndhæve et vilkår i en tilladelse efter miljøbeskyttelseslovens § 19 med henvisning til miljøbeskyttelseslovens § 30, stk. 1, som omhandler spildevandsanlæg, der ikke fungerer miljømæssigt forsvarligt. Påbud efter § 30 er såkaldte konstitutive påbud, og bestemmelsen kan ikke danne grundlag for påbud om lovliggørelse af ulovlige forhold efter miljøbeskyttelsesloven, jf. ligeledes Møller: Miljøbeskyttelsesloven med kommentarer, 2. udg., 2019, s. 568 f., hvor der rejses tvivl om betydningen af henvisningen til § 28 i lovens § 30, og sml. MAD 2005.733 Ø og MAD 2010.1481 Mkn. Lovliggørelsespåbud skal i stedet meddeles med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 69, hvilket landsretten med fordel kunne have tydeliggjort. Til landsrettens

MRF 2023.30

bemærkning om, at anklagemyndigheden ikke havde redegjort for andet retsgrundlag for de meddelte påbud, kan bemærkes, at selv hvis anklagemyndigheden havde peget på miljøbeskyttelseslovens § 69, havde dette formentlig ikke ført til, at de tiltalte kunne idømmes strafansvar for manglende efterkommelse af påbuddene, som henviste til § 30, stk. 1, jf. U 2006.1531 H om en lignende problemstilling i relation til påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 41. Landsretten lagde i stedet vægt på, at efter forarbejderne til miljøbeskyttelseslovens § 30 er der ikke hjemmel til at anvende reglen, hvis et anlæg fungerer miljømæssigt forsvarligt. Dette må tiltrædes, men rejser et selvstændigt spørgsmål, fordi det i spildevandsbekendtgørelsens (2021/1393) § 30 udtrykkeligt er anført, at ved meddelelse af påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 30 vedrørende ”krav om etablering af bundfældningstank”, skal myndigheden bl.a. stille vilkår om: ”Bundfældningstanke op til 50 PE skal være CE-mærket, jf. bekendtgørelse om markedsføring, salg og markedskontrol af byggevarer, og udført i overensstemmelse med alle kravene i DS/EN 12566-1 [...]”. Ifølge landsrettens præmisser er der således slet ikke hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 30 til at fastsætte et vilkår om CE-mærkning, og det kan i øvrigt noteres, at der heller ikke under byggevarereforordningen (305/2011) ses indført regler om CE-mærkning for bundfældningstanke. Det synes således at bero på en misforståelse, at der i spildevandsbekendtgørelsen er fastsat regler for, hvilke varer der må anvendes ved etablering af bundfældningstanke.

Udskrift af dombogen

D O M

afsagt den 13. september 2021

Retten nr. 3187/2020
Politiets nr. 1900-88110-00048-19

Anklagemyndigheden
mod
T1
cpr-nummer .....-....

Anklageskrift er modtaget den 15. april 2020.

T1 er tiltalt for overtrædelse af

Miljøbeskyttelsesloven § 110, stk. 1, nr. 2, jf. § 30, stk. 1,
ved ikke senest den 20. august 2019 at have efterkommet Næstved kommu-
nes påbud af 7. november 2018 om etablering af ny CE-mærket bundfænd-
ningstang, som opfylder kravene i spildevandsbekendtgørelsen § 30, stk. 1,
til spildevandsanlægget til sin ejendom beliggende S-vej 84, ...

Påstande

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om bødestraf.

Anklagemyndigheden har endvidere nedlagt påstand om, at tiltalte skal betale månedlige tvangsbøder, indtil påbuddet er efterkommet, jf. retsplejelovens § 997, stk. 3.

Tiltalte har nægtet sig skyldig.

Sagens oplysninger

Der er afgivet forklaring af tiltalte og af vidnet B, Næstved Kommune.

Tiltalte har forklaret, at han var en af de 59 borgere, som tilbage i 2009 be-
sluttede at indgive en ansøgning til Næstved Kommune om etablering af et
pileanlæg. De ønskede af miljømæssige hensyn en alternativ spildevandsrens-
ning. I et pileanlæg står pile, som omsætter det organiske materiale ved foto-
syntese. Spildevandet ender således som vanddamp eller piletrær. Et pilean-

læg er afløbsfrit og udleder i modsætning til det da eksisterende anlæg ikke spildevand ud i havet. Da et pileanlæg således er fuldstændigt lukket i forhold til miljøet, er der ikke behov for rensning før udledning til spildevandsanlæg, og der stilles derfor heller ikke krav om, at der skal være en bundfældningstank. Der er ikke noget til hinder for at foretage en rensning inden, men det er ikke nødvendigt. På et indledende møde med kommunen i 2008 lovede kommunen, at de ikke behøvede at udskifte de eksisterende bundfældningstanke, der var mindst 2 kubikmeter store.

Han har ikke personligt ansøgt om eller fået tilladelse til etablering af pileanlægget. Tilladelsen er givet til spildevandsselskabet, som først udgjordes af en sammenslutning af personer, men senere blev drevet i et ApS. Spildevandsselskabet har ikke rettet henvendelse til ham eller problematiseret noget omkring krav om bundfældningstank overfor ham. Han vidste dog godt, at kommunen havde stillet krav til bundfældningstanken, men tilladelsen er ikke stilet til ham, og pileanlægget er etableret af spildevandsselskabet. Han havde viden om etableringen af pileanlægget og har haft lejlighed til at gøre indsigelse mod kravet om udskiftning af bundfældningstanken. Næstved Kommune har dog ikke lyttet til ham, og bl.a. er hans bevæggrunde for ikke at udskifte bundfældningstanken ikke gengivet korrekt. Kommunen har heller ikke ønsket at korrigere dette i forbindelse med hans efterfølgende henvendelse herom.

Der var en velfungerende Wavin bundfældningstank i forvejen, som det ikke giver mening at udskifte, og som fortsat lovligt ville kunne benyttes, hvis der ikke var blevet etableret et pileanlæg. Bundfældningstanken er fra 2000, hvor man ikke CE-mærkede, men tanken er VA-mærket og opfylder de samme funktionelle krav som en tilsvarende ny CE-mærket Wavin bundfældningstank. Den eneste reelle forskel er, at T-stykket i de nye Wavin tanke er lidt højere, så de kan tilbageholde lidt mere slam, men det er der ikke behov for ved et pileanlæg. CE-mærkning er en markedsføringsbetegnelse, som benyttes i EU, og har ikke noget med funktionaliteten at gøre. Der er kun stillet krav om CE-mærkning indenfor de seneste år, så en væsentlig del af de eksisterende bundfældningstanke i Næstved Kommune er ikke CE-mærkede. Tankens funktionalitet og herunder tæthed bliver derudover kontrolleret 2 gange om året i forbindelse med tømning, så der er derfor ikke risiko for, at tanken ikke er tæt. Det vil ikke indebære en gevinst for miljøet at udskifte den eksisterende bundfældningstank, men tvært imod udgøre en belastning af miljøet, da tanken i så fald skal graves op og destrueres, hvorefter der skal produceres og graves en ny tank ned. Prisen for udskiftning af bundfældningstanken ligger formentlig i størrelsesorden 20-30.000 kr.

Vidnet B, Næstved Kommune, har forklaret, at hun blev færdiguddannet som biolog ved Københavns Universitet i 2007. Hun har været ansat i Næstved Kommune siden 2012, og har i alle årene beskæftiget sig med spildevandsområdet. Hun har arbejdet med denne sag siden sin ansættelse, oprindeligt sammen med C, der til at starte med var sagsbehandler på sagen, og efterfølgende som den ansvarlige sagsbehandler.

Et pileanlæg er lukket anlæg, som der bortset fra fordampning ikke sker udledning fra. I den konkrete sag er der ansøgt om et pileanlæg med bundfældningstanke til fast materiale. Der er derfor et sådant anlæg, som kommunen har meddelt tilladelse til. Hun kan ikke svare på, om kommunen ville have meddelt tilladelse til et pileanlæg uden bundfældningstanke. Efter spildevandsbekendtgørelsens § 30 stilles der en række ufravigelige krav om bl.a. udledning og styrke i forhold til tryk, som kommunen ikke kan fravige, hvis der er stillet krav om bundfældningstanke. Dette beror på, at Naturstyrelsen i 2010 foretog en undersøgelse, som viste, at de eksisterende bundfældningstanke var for dårlige med risiko for miljøet. Wavin ændrede deres tanke for at kunne leve op til de nugældende krav. De nye tanke er derfor helt anderledes end de oprindelige tanke, og det eneste, de har til fælles, er navnet. Hun kan ikke svare på, hvilke krav CE-mærket, som er EU godkendelsesmærket, stiller, da det ikke er noget, hun beskæftiger sig med. Kommunen har varslet og partshørt og sendt i e-Boks i henhold til reglerne, som de skal. Kommunen har også i bl.a. påbuddet og politianmeldelsen henvist til de relevante bestemmelser i spildevandsbekendtgørelsen, som afgørelsen er truffet efter.

Tilladelsen til etablering af pileanlæg er ikke meddelt efter spildevandsbekendtgørelsens § 2, men der er tale om forhold, som er af væsentlig betydning for tilladelsen. Hun kan ikke opstille generelle kriterier for, i hvilke tilfælde der kan meddeles tilladelse til et pileanlæg uden en bundfældningstank, da dette beror på en konkret vurdering. Ved pilerensningsanlæg op til 30 PE anbefaler Miljøstyrelsen dog, at der stilles krav bundfældningstank, da et pileanlæg ikke kan håndtere fast materiale som f.eks. slam, toiletpapir og vatpinde. Kommunen har ikke foretaget en vurdering af, om der konkret er behov for en bundfældningstank, da de har forholdt sig til ansøgningen, som vedrørte et pilerensningsanlæg med en bundfældningstank, hvilket endvidere er i overensstemmelse med Miljøstyrelsens anbefalinger til pileanlæg.

De forpligtede i henhold til tilladelsen til etableringen af pileanlægget er de grundejere, som har indgået en aftale med spildevandsselskabet, hvilken aftale også er tinglyst på de pågældendes grunde, herunder tiltaltes. Hun kan vedstå det, hun har ført om proportionalitet i skrivelsen af 30. september 2015 til Naturstyrelsen (bilag 1.11), men det ændrer ikke på kravene i spildevandsbekendtgørelsens § 30, stk. 1, som er ufravigelige. Der vil vedrørende alle andre borgere, der er med i kommunens spildevandsplan, blive stillet krav om bundfældningstanke, som lever på til kravene i spildevandsbekendtgørelsen § 30, stk. 1. Der vil således på et tidspunkt også blive sendt påbud ud til de øvrige borgere i kommunen, som har gamle bundfældningstanke. Formålet med en tømningssordning er at tømme slammet. Der foretages i forbindelse hermed et overordnet tjek af, om tanken fungerer og herunder er tæt. Kommunen får ikke altid besked, hvis en tank er defekt. Beskeden sendes i første omgang til grundejeren, og kommunen får kun besked, hvis grundejeren ikke selv tager hånd om problemet.

Tiltalte er ikke tidligere straffet.

Retten's begrundelse og afgørelse

Tiltalte har erkendt, at han ikke har efterlevet påbud af 7. november 2018, som indskærpet den 20. maj 2019, men har bestridt, at der er tale om et lovligt påbud.

Det fremgår af den dagældende bestemmelse i § 24 a, stk. 1, i spildevandsbekendtgørelsens kap. 10 a (nu § 30, stk. 1), at kommunen skal stille en række vilkår, hvis der i en spildevandstilladelse stilles krav om etablering af bundfældningstank, herunder om CE-mærkning og at bundfældningstanken skal kunne klare belastningen fra en jorrdækning på 1,5 meter.

Efter den dagældende § 44, stk. 1 (nu § 54, stk. 1), meddeler kommunalbestyrelsen tilladelse til afledning af spildevand til pileanlæg, når følgende betingelser er opfyldt:

- 1) Pileanlægget udføres med tæt bund og tætte sider,
- 2) der opstår ikke overfladisk afstrømning fra anlæg,
- 3) der er ikke risiko for sundhedsfare for mennesker og dyr,
- 4) der opstår ikke gener for omboende, og
- 5) afstandskrav til vandindvindingsanlæg, som angivet i § 37, stk. 4 og 5, overholdes.

Det er ubestridt, at det omhandlede pileanlæg er udført med tæt bund og tætte sider.

Ved tilladelse af 10. februar 2012, rettet den 12. februar 2013, stilet til Det private spildevandslaug P har Næstved Kommune meddelt tilladelse til at etablere et afløbsfrit spildevandsanlæg i form af et pileanlæg på matriklerne ..., for 5 tilsluttede ejendomme, herunder ejendommen S-vej 84, ..., der ejes af tiltalte. Det fremgår af tilladelsen bl.a., at anlægget skal udføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet. Som vilkår for tilladelsen fremgår bl.a., at spildevandet, inden det ledes fra ejendommene til pileanlægget, skal renses mekanisk i CE-mærkede, flerkamrede bundfældningstanke, som opfylder funktionskravene i spildevandsbekendtgørelsens kap. 10 a. Det fremgår endvidere, at ejendommene tilsluttet pileanlægget skal være medlemmer af P, og at foreningens vedtægter skal tinglyses på ejendommen.

Efter de foreliggende oplysninger, herunder forklaringen fra vidnet B fra Næstved Kommune, lægger retten til grund, at der var ansøgt om tilladelse til etablering af et pileanlæg med forudgående mekanisk rensning i bundfældningstanke, og at dette er i overensstemmelse med anbefalingerne fra miljømyndighederne. At ansøgningen omfattede et pileanlæg med en

bundfældningstank understøttes endvidere af notat fra møde om bundfældningstanke af 27. juni 2013, hvoraf fremgår, at de fremmødte, herunder tiltalte, havde forventet at kunne genbruge deres eksisterende bundfældningstank i forbindelse med etablering af et pileanlæg.

Kommunen - der under disse omstændigheder ikke havde anledning til af egen drift at foretage en vurdering af, om pileanlægget opfyldte betingelserne i den dagældende bestemmelse i spildevandsbekendtgørelsens § 44, stk. 1, nr. 2)-5) - havde derfor hjemmel til at stille vilkår om, at spildevandet skal renses mekanisk i CE-mærkede, flerkamrede bundfældningstanke, som opfylder funktionskravene i spildevandsbekendtgørelsens dagældende kap. 10 a, jf. § 24 a.

På baggrund af udtalelse af 1. oktober 2020 fra Næstved Kommune, Team Byg, Miljø og Affald lægger retten endvidere til grund, at tiltaltes bundfældningstank, der er fra 1999 og ikke er CE-mærket, ikke lever op til de betingelser, der blev stillet som vilkår for tilladelsen til at etablere afløbsfrit spildevandsanlæg i form af pileanlæg, jf. den dagældende bestemmelse i spildevandsbekendtgørelsen § 24 a, stk. 1 (nu § 30, stk. 1).

Herefter, og da kommunen har overholdt de forvaltningsregler regler i forbindelse med meddelelse af påbud, herunder vedrørende varsling og forudgående høring af tiltalte, ligesom de påkrævede foranstaltninger ikke står i misforhold til hensynet til rensning fra ejendommen, finder retten tiltalte skyldig i tiltalen.

Det kan ikke føre til et andet resultat, at tilladelsen er meddelt til P - som tiltalte var medstifter af og medlem af - herunder henset til at påbuddet af 7. november 2018 og indskærpselsen af 20. maj 2019 er stilet til A, der ifølge sin forklaring var bekendt med vilkåret om mekanisk rensning af spildevandet i CE-mærkede, flerkamrede bundfældningstanke, som opfylder funktionskravene i spildevandsbekendtgørelsens daværende kap. 10 a.

Straffen fastsættes til en bøde på 5.000 kr., jf. miljøbeskyttelsesloven § 110, stk. 1, nr. 2, jf. § 30, stk. 1.

Forvandlingsstraffen fastsættes som nedenfor bestemt.

Tiltalte skal endvidere betale tvangsbøder som nedenfor bestemt.

Thi kendes for ret:

T1 skal betale en bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen for bøden er fængsel i 8 dage.

Tiltalte skal betale månedlige tvangsbøder på 2.000 kr., der forfalder første gang 8 uger fra endelig dom, indtil påbuddet er efterkommet.

Tiltalte skal betale sagens omkostninger.

Tine Bransholm Ginnerup

/smj

Udskriftens rigtighed bekræftes.

RETEN I NÆSTVED, den 15. september 2021

Susanne Møller Jensen
kontorfuldmægtig

Udskrift af dombogen

DOM

afsagt den 11. maj 2022

Rettens nr. 3343/2020

Politiets nr. 1900-88110-00046-19

Anklagemyndigheden

mod

T2

cpr-nummer 160741-2681

Anklageskrift er modtaget den 16. april 2020.

T2 er tiltalt for overtrædelse af

Miljøskyttelsesloven § 110, stk. 1, nr. 2, jf. § 30, stk. 1,

ved ikke senest den 20. august 2019 at have efterkommet Næstved kommunes påbud af 7. november 2018 om etablering af ny CE-mærket bundfældningstank, som opfylder kravene i spildevandsbekendtgørelsen § 30, stk. 1, til spildevandsanlæg til sin ejendom beliggende S-vej 52, ...

Påstande

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om bødestraf.

Anklagemyndigheden har endvidere nedlagt påstand om, at tiltalte idømmes månedlige tvangsbøder indtil påbuddet er efterkommet, jf. retsplejelovens § 997, stk. 3.

E, som har fuldmagt fra tiltalte, har oplyst, at T2 nægter sig skyldig. Han kan erkende, at Næstved Kommune har nedlagt påbud om udskiftning af bundfældningstanken, og at der er sket partshøring, og at afgørelsen er begrundet. Man kan også erkende, at man ikke har efterkommet påbuddet. Årsagen til at man nægter sig skyldig er, at man mener at kommunens krav om, at bundfældningstanken skal skiftes, er ulovligt stillet, fordi pilerensningsanlæg kan godkendes uden bundfældningstanke. En bundfældningstank er unødvendig når der er tale om et udledningsfrit pilerensningsanlæg.

Sagens oplysninger

Der er afgivet forklaring af tiltalte ved dennes fuldmægtig E
samt af vidnet F

E forklarede, at han oprindeligt har hjulpet med projektet, og at der i ansøgningen indgik bundfældningstanke, fordi kommunen anbefalede det. Samtidig hermed blev reglerne ændret, således at der nu blev stillet krav til bundfældningstanke, som ikke hidtil var blevet stillet, f.eks. at de skulle CE-mærkes. Dette har ingen betydning for tankens kvalitet, men er kun noget der skal til for at der ikke skal være handelshindringer. Han har undersøgt hos Naturstyrelsen hvordan denne regelændring er blevet til, og han har der igennem fået bekræftet, at man slet ikke har tænkt på pilerensningsanlæg i forbindelse med ændringen, men på minirensningsanlæg. Årsagen til ændringen var, at der var opstået problemer med nogle minirensningsanlæg i Jylland, hvor der skete forurening fordi nogle bundfældningstanke lækkede. Når der kommer flydeslam i minirensningsanlæg holder de op med at fungere, hvilket jo slet ikke er tilfældet ved et afløbsfrit pilerensningsanlæg. Der vil ikke kunne ske nogen forurening, da der netop ikke sker nogen udledning. Han er dog enig i, at dette forudsætter, at pilerensningsanlægget er dimensioneret således, at det kan fungere uden en bundfældningstank. Det fremgår af bilagene 2 - 7, som han ønsker at fremlægge, at der ved pilerensningsanlæg ikke er krav om, at der er en bundfældningstank. Kommunen kan godkende pilerensningsanlæg uden tank. Han henviser i den forbindelse til svaret på folketingsspørgsmål, nr. 401 af 19. juni 2013, bilageret som bilag 6 i tiltaltes bilag. Dengang kommunen anbefalede at man søgte om et anlæg, hvori indgik bundfældningstanke, troede man at de eksisterende tanke kunne bruges. Kommunen lovede faktisk at man kunne genbruge tankene. Dengang burde man selvfølgelig have meddelt, at nu ændrer vi ansøgningen til at gælde pilerensningsanlæg uden bundfældningstanke, men det gjorde man ikke, og kommunen foreslog heller ikke, at man ændrede ansøgningen til at gælde pilerensningsanlæg uden bundfældningstanke. Det burde kommunen have vejledt om var en mulighed. Han kan bekræfte, at kommunen undersøgte om man kunne dispensere fra kravet om at bundfældningstanken skulle være CE-mærket. Kommunen har således støttet lodseejerne, men ikke på den rigtige måde, da man i stedet skulle have vejledt borgerne om at indgive en anden ansøgning. Udskiftning af så mange tanke medfører et kæmpe CO2 udslip. Han har selv i 2012 fået Næstved Kommunes tilladelse til etablering af et pilerensningsanlæg uden bundfældningstank, og han er vidende om, at Næstved Kommune har godkendt et pilerensningsanlæg uden bundfældningstank i Kyse. Han har selv opnået patent på pilerensningsanlæg uden bundfældningstank i 38 lande. Dengang man søgte var der ikke klarhed over, at man kunne få et anlæg godkendt uden bundfældningstank. Han havde arbejdet med ideen fra 2005 - 2010, men først i 2012 gik det op for ham, at muligheden var der. Man har ikke på dette tidspunkt overvejet at ændre ansøgningen, i det man forfulgte et andet spor, hvor man ønskede at kommunen skulle dispensere fra kravet om udskiftning af tankene.

F har forklaret, at han er ansat ved Næstved Kommune,

og at han har en kandidatgrad i miljørisiko. Han har været ansat ved Næstved Kommune siden 2018, og har ikke deltaget i de oprindelige forhandlinger om projektet. Han kan se, at det i ansøgningen indgår, at der søges om tilladelse til pilerensningsanlæg med bundfældningstanke, og det er det, som kommunen har forholdt sig til. Hvis der havde været søgt om etablering af pilerensningsanlæg uden bundfældningstanke skulle kommunen have undersøgt, om pilerensningsanlægget var dimensioneret korrekt i forhold til, at der ikke var bundfældningstank. Det har kommunen ikke undersøgt, for det har kommunen ikke haft nogen anledning til. Han kan ikke sige noget konkret om, hvorvidt ansøgningen er sket efter anbefaling fra kommunen, men Styrelsen anbefalede bundfældningstanke i forbindelse med pilerensningsanlæg. Kommunen har under alle omstændigheder et råderum til at stille krav. Kommunen har ikke et sådant kendskab til pilerensningsanlægget i den konkrete sag, at man på baggrund af dette ville kunne tage stilling til en eventuel ansøgning om godkendelse af pilerensningsanlæg uden bundfældningstank. Dette ville kræve en ny ansøgning og en helt ny sag med nye undersøgelser. Han kan se af sagen, at kommunen er gået længere end kommunen plejer for at hjælpe borgerne. Man gik over til at kræve CE-mærkning af bundfældningstankene fordi ikke alle tanke tilbageholdt slammet i det omfang de skulle, hvilket kunne medføre forurening af grundvandet. Han kender personligt til et pilerensningsanlæg uden bundfældningstank i Næstved Kommune. Han kender også til sådanne anlæg i nabokommunerne. Han kan bekræfte, at der ikke er udledning fra et pilerensningsanlæg uden bundfældningstank, forudsat at det er dimensioneret og udført således, at man undgår udledning. Han kan ikke udtale sig om det aktuelle anlæg, for som sagt har kommunen ikke vurderet nogen ansøgning om anlæg uden bundfældningstank.

Anklagemyndigheden har fremlagt en række bilag, som dokumenterer kommunens påbud, herunder høring og høringssvar, samt kontakt med andre myndigheder om muligheden for dispensation fra kravet om, at bundfældningstanken skal være CE-mærket.

Tiltalte har også fremlagt en række bilag, herunder E's korrespondance med Naturstyrelsen, samt spørgsmål nr. 401 til Folketingets Miljøudvalg med tilhørende svar af 19. juni 2013, hvoraf fremgår, at der ikke er noget til hinder for, at der kan ansøges om etablering af pilerensningsanlæg uden bundfældningstank.

Retten's begrundelse og afgørelse

Kommunen har overholdt de forvaltningsretlige regler i forbindelse med meddelelse af påbud, herunder om varsling og forudgående høring af tiltalte, hvilket i øvrigt ikke er bestridt af tiltalte.

Det fremgår af sagen og forklaringerne, at tiltalte har søgt om tilladelse til at etablere et pilerensningsanlæg med bundfældningstank. Næstved Kommune har forholdt sig til ansøgningen, og har givet tilladelse. Det fremgår af de

regler, der gælder på området, at en bundfældningstank skal opfylde forskellige særlige krav, herunder at den skal være CE-mærket. Næstved Kommune har undervejs i forkløbet undersøgt, om det var muligt at give dispensation fra dette krav, hvilket ikke har været muligt. Der er herefter givet et efter retens opfattelse lovligt påbud, som ikke er efterkommet.

Næstved Kommunes repræsentant har oplyst, at man har forholdt sig til ansøgningen, og at man derfor ikke har vurderet, om pilerensningsanlægget er dimensioneret på en måde, at der kunne være givet en godkendelse til etablering uden bundfældningstank. Tiltalte har bekræftet, at der ikke er ansøgt om tilladelse til etablering af et pilerensningsanlæg uden bundfældningstank, hverken dengang eller senere.

Det er efter bevisførelsen klart, at det er muligt at etablere pilerensningsanlæg uden bundfældningstank, men retten må konstatere, at hverken tiltalte, Næstved kommune eller retten under denne sag har nogen dokumenteret viden om, hvorvidt det eksisterende pilerensningsanlæg kunne være godkendt uden bundfældningstank, eventuelt ved at foretage ændringer/udvidelser. Det er uden betydning for sagens afgørelse, om der kunne være søgt og givet tilladelse til at etablere et pilerensningsanlæg uden bundfældningstank, da en sådan ansøgning aldrig har været behandlet, og da kommunen, jf. ovenfor, har nedlagt et lovligt påbud, som ikke er efterkommet, anses tiltalte for skyldig i tiltalen.

Bøden fastsættes efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1 nr. 2, jf. § 30, stk. 1, til en bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen fastsættes som nedenfor bestemt.

Tiltalte skal endvidere betale tvangsbøder som nedenfor bestemt.

Thi kendes for ret:

T2 skal betale en bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen for bøden er fængsel i 8 dage.

Tiltalte skal betale månedlige tvangsbøder på 2.000 kr., der forfalder første gang 8 uger fra endelig dom, indtil påbuddet er efterkommet.

Tiltalte skal betale sagens omkostninger.

Birgit Bjerring Andersen
kst. dommer

/smj

Udskriftens rigtighed bekræftes.
RETEN I NÆSTVED, den 12. maj 2022

Susanne Møller Jensen
kontorfuldmægtig

UDSKRIFT
AF
ØSTRE LANDSRETS DOMBOG

D O M

Afsagt den 15. marts 2023 af Østre Landsrets 10. afdeling
(landsdommerne Susanne Lehrer, Michael Kistrup og Mikkel Isager-Sally (kst.)).

10. afd. nr. S-2747-21:

Anklagemyndigheden

mod

T1

(cpr.nr. ....-....)

(advokat Malene Blom Sillesen, besk.)

og

10. afd. nr. S-1570-22:

Anklagemyndigheden

mod

T2

(cpr.nr. ....-....)

(advokat Malene Blom Sillesen, besk.)

Retten i Næstveds dom af 13. september 2021 (3187/2020) er anket af T1 med påstand om frifindelse.

Retten i Næstveds dom af 11. maj 2022 (3343/2020) er anket af T2 med påstand om frifindelse.

Anklagemyndigheden har over for begge tiltalte påstået skærpeelse.

Supplerende sagsfremstilling.

Den 10. februar 2012 gav Næstved Kommune det private spildevandslaug P bl.a. to tilladelser til etablering af pilerenseanlæg med bundfældningstanke for i alt 15 tilsluttede ejendomme, herunder de tiltaltes respektive ejendomme. De tiltalte var medlemmer af P. Tilladelserne blev den 10. februar 2013 henholdsvis den 12. februar 2013 rettet for så vidt angår bl.a. det ene anlægs matrikelnummer og det andet anlægs adresse. Tilladelserne var meddelt efter § 19, stk. 4, i den dagældende miljøbeskyttelseslov, jf. lovbekendtgørelse nr. 879 af 26. juni 2010, og § 44 i dagældende bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v., jf. bekendtgørelse nr. 1448 af 11. december 2007. Tilladelserne var meddelt på vilkår om bl.a., at spildevandet, inden det ledtes fra ejendommen til pilerenseanlægget, skulle renses mekanisk i CE-mærkede, flerkamrede bundfældningstanke, som opfyldte funktionskravene i spildevandsbekendtgørelsens kapitel 10 a.

Den 7. november 2018 meddelte Næstved Kommune de tiltalte påbud om, at de skulle etablere en ny CE-mærket bundfældningstank på deres ejendomme. Påbuddene blev meddelt efter miljøbeskyttelseslovens § 30, stk. 1, og fristen for at efterkomme påbuddene var den 7. maj 2019. Da Næstved Kommune ikke havde modtaget en færdigmelding på etableringen af nye bundfældningstanke, indskærpedes påbuddene over for de tiltalte den 20. maj 2019, idet fristen for overholdelse af indskærpelsen blev fastsat til den 20. august 2019.

Påbuddene blev fortsat ikke efterlevet, og den 6. september 2019 indgav Næstved Kommune politianmeldelser mod de tiltalte.

Forklaringer

Der er i landsretten afgivet supplerende forklaring af tiltalte T1 og af vidnerne E og F.

Tiltalte T1 har supplerende forklaret blandt andet, at pilerenseanlægget blev etableret således, at anlægget stod på nabogrunden. Det var Næstved Kommune, der på et møde den 20. juni 2013 fortalte ham, at der ville blive stillet krav om bundfældningstanke, og at man ville kræve CE-mærkning. Næstved kommune har lavet et notat fra mødet, men det har været for at fremføre egne synspunkter, og notatet er ikke et referat af mødet. Han ved ikke, hvordan han skulle have haft lejlighed til at gøre indsigelse. Han har

ikke modtaget en spildevandstilladelse. Påbuddet kom omkring 5 år efter mødet med kommunen. Han forsøgte efter mødet med kommunen at indgive klage til klagenævnet, men klagen blev afvist. Han har ikke indbragt påbuddet for domstolene, fordi påbuddet var ulovligt og forkert. Han satsede på, at kommunen ville indse de fejl, kommunen havde lavet, og at der kunne findes en fornuftig løsning med kommunen, og han valgte derfor ikke at føre en sag. Hans bundfældningstank er ikke blevet udskiftet.

Tidligere blev hans spildevand udledt til Smålandshavet. Nu er der etableret et pilerenseanlæg, som nu er modtager af hans spildevand. Han blev en del af P, fordi han mente, at der skulle gøres noget ved udledningen af spildevand og dermed miljøet. Alternativet ville være et minirensningsanlæg eller et nedsivningsanlæg. Det sidste ville han nok have valgt, hvis han havde vidst, at pilerenseanlægget indebar, at han skulle udskifte sin bundfældningstank for en større sum. Et alternativ ville også være intet at gøre. Han udskiftede sin tank i 1999, fordi det var en betingelse for en byggetilladelse til en renovering af hans ejendom, at der skete en forandring med hensyn til spildevandet. Han var ikke med til at udarbejde ansøgningen til kommunen om etablering af pilerenseanlægget. Han så ikke ansøgningen.

Kommunen lovede i 2008, at tanke, der var mindst 2m³ store, ikke skulle udskiftes i forbindelse med etablering af pilerenseanlægget. Det har været afgørende for ham at kunne anvende den eksisterende tank. Økonomi indgår selvfølgelig i hans beslutning om at anvende den ene eller anden løsning. Godkendelsesrapporten, som han omtaler i sit brev til Sydsjællands- og Lolland-Falsters Politi af 7. august 2020, er rettelig af 11. oktober 1999. Han tog kontakt til kommunen og fortalte, at der var en smutvej ud af problemerne, da funktionaliteten er identisk for VA-mærkede og CE-mærkede tanke. Pilerenseanlægget er udført med tæt bund og tætte sider. P har vist etableret i alt 13 bassiner i tilknytning til pilerenseanlægget og dermed fået 13 individuelle tilladelser. Det er hans opfattelse, at det, han fremførte for byretten, ikke er behandlet eller gengivet i byrettens dom.

Vidnet E har supplerende forklaret blandt andet, at han er ingeniør. I dag er han gået på pension, men han har arbejdet med patenter i mange år. Han var initiativtager til pilerenseanlægsprojektet, der omfattede 54 husstande. Baggrunden var, at husstandene skulle kloakeres og tilsluttes kommunens rensningsanlæg. Han fik standset Næstved Kommunes planer. Det var en mulighed i stedet at benytte pilerenseanlæg, som han havde gode erfaringer med. Der er ingen forskel mht. de tiltalte anlæg og hans eget

anlæg. Han trak selv sig ud af P, men tiltalte T2 er medlem. Han ved ikke, om de enkelte medlemmer af P fik besked om indholdet af tilladelsen, herunder at der var krav om CE-mærkede bundfældningstanke. I ansøgningen til kommunen indgik bundfældningstanke, fordi kommunen havde anbefalet dette. Det var dog en forudsætning, at nedgravede bundfældningstanke, der ikke fejlede noget, skulle genbruges. Han foreslog, at udledningen fra eksisterende anlæg skulle ske til pilerenseanlæg. Det har fungeret godt. Der er en forureningsrisiko ved at udskifte tanke. Nogle minirenselanlæg udledte urensset spildevand til naturen, fordi bundfældningstankene udledte spildevand. Samme problematik gør sig ikke gældende i et pilerenseanlæg. Pilerenseanlægget, der er helt lukket, renses betydeligt bedre, og der er ingen risiko ved pilerenseanlæg. De årlige tømninger af hans eget anlæg blev stoppet, da hans pilerenseanlæg tog alt slammet. Hans tank er en svensk IFØ af plast. Den er ikke CE-mærket.

Vidnet F har supplerende forklaret blandt andet, at Næstved Kommune læner sig op ad Miljøstyrelsens vejledninger og anbefalinger. Der er mulighed for at etablere pilerenseanlæg uden bundfældningstank, men det forudsætter, at anlægget er dimensioneret korrekt. Kommunen arbejder ud fra den ansøgning, som kommunen har modtaget. Han har været ansat siden 4. december 2018. Han har ikke deltaget i behandlingen af de tiltaltes sager, men han delte kontor med en medarbejder, B, der deltog. Denne har han haft en dialog med.

Landsrettens begrundelse og resultat

Næstved Kommune meddelte i 2012 og 2013 i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 19, stk. 4, tilladelser til etablering af de omhandlede pilerenseanlæg med tilslutning af bl.a. de tiltaltes ejendomme. Kommunen fastsatte som vilkår for tilladelserne, at spildevandet inden afledning til pilerenseanlægget skulle renses i CE-mærkede bundfældningstanke. Den 7. november 2018 meddelte kommunen i medfør af lovens § 30, stk. 1, de tiltalte påbud om, at de skulle etablere nye CE-mærkede bundfældningstanke på deres ejendomme. Påbuddene er ubestridt ikke efterkommet af de tiltalte.

Sagen angår, om de meddelte påbud er lovlige, således at de tiltaltes undladelse af at efterkomme påbuddene er strafbar, jf. miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, nr. 2.

Tilladelserne er som anført meddelt med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 19, stk. 4, som er placeret i lovens kapitel 3 om beskyttelse af jord og grundvand.

De omhandlede påbud er meddelt i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 30, stk. 1, som er placeret i lovens kapitel 4 om beskyttelse af overfladevand. Af bestemmelsens 1. pkt. fremgår det, at hvis et spildevandsanlæg ikke fungerer miljømæssigt forsvarligt, kan tilsynsmyndigheden påbyde, at der foretages den nødvendige forbedring eller fornyelse af anlægget.

Det fremgår af forarbejderne til miljøbeskyttelseslovens § 30, at bestemmelsens stk. 1, 1. pkt., svarer til den tidligere miljøbeskyttelseslovs § 25, dvs. at indgrebskriterierne er de samme som hidtil, jf. lovforslag nr. 74 af 23. januar 1991, bemærkningerne til § 30. Det fremgår videre heraf, at bestemmelsen i § 30 finder anvendelse på såvel udledninger til offentlige spildevandsanlæg som på særskilte udledninger direkte til vandløb, søer eller havet.

I bemærkningerne til den tidligere miljøbeskyttelseslovs § 25 er anført bl.a., at indgrebsmulighederne efter § 25 (nu § 30) antages at kunne finde anvendelse i situationer, hvor anlæg efter § 11 (nu § 19) ikke truer grundvands- eller vandforsyningsinteresser, men medfører skadevirkninger på en recipient, jf. Folketingstidende 1981-82, 2. samling, tillæg A, spalte 353.

Efter det anførte i forarbejderne til miljøbeskyttelseslovens § 30 sammenholdt med bestemmelsens placering i lovens kapitel 4 om beskyttelse af overfladevand og henset til, at der for landsretten ikke foreligger oplysninger om, at de omhandlede pilerenseanlæg kan medføre skadevirkninger på en recipient, finder landsretten, at Næstved Kommune ikke har haft hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 30, stk. 1, til de meddelte påbud.

Herefter, og da anklagemyndigheden ikke har redegjort for andet retsgrundlag for de udstedte påbud, frifindes de tiltalte.

Th i k e n d e s f o r r e t:

Byrettens domme i sagerne mod T1 og T2 ændres, således at de tiltalte frifindes.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for landsretten.

(Sign.)

— — —
Udskriftens rigtighed bekræftes. Østre Landsret, den 15-03-2023

Camilla Schobius
retsassistent